

50 let archeologických výzkumů Masarykovy univerzity na Znojemsku*

Ústav archeologie a muzeologie Filozofické fakulty MU v Brně uspořádal v rámci celoročních oslav založení Masarykovy univerzity konferenci **50 let archeologických výzkumů Masarykovy univerzity na Znojemsku a 40 let od zahájení výzkumu slovanského hradiska Břeclav-Pohansko**. První část konference se konala v Kravsku u Znojma a příspěvky účastníků jsou publikovány v samostatném sborníku.

Úvodní část tvoří příspěvky věnované historii výzkumů, doplněné vzpomínkou Jaroslava Sýkory na první léta archeologického výzkumu staroslovanského hradiska ve Znojmě-Hradišti, příspěvkem Miroslava Bábla a Vladimíra Podborského o počátcích letecké archeologie na jižní Moravě, přehledem dějin archeologického bádání na Znojemsku Jaroslava Kovárnika a příspěvkem Rudolfa Musila, věnovaném životu a dílu Martina Kříže. Ve stati Vladimíra Podborského *Poválečné archeologické výzkumy Ústavu archeologie a muzeologie Filozofické fakulty MU na Znojemsku a Břeclavsku* zaujme bezesporu úvaha o formování základního profilu vysokoškolského pedagogického přístupu. Osobnost prof. dr. Emanuela Šimka, zakladatele Ústavu, představovala zaměření teoretické, zatímco prof. František Kalousek prosazoval jako základ terénní praxi. Výsledná kombinace, v níž se kromě teoretické přípravy prosazuje i praktická stránka výuky, je uplatňována i v současnosti. Příspěvek Bohuslava Klímy: *Od počátků archeologických výzkumů MU na velkomoravském výšinném hradišti sv. Hypolita ve Znojmě k posledním objevům* podává detailní přehled o výzkumných akcích na lokalitě ve dvou etapách – poválečné a současné. Oba příspěvky provází jako vysoce zajímavý doplněk textu bohatá obrazová příloha archivního i odborného charakteru.

Jádro sborníku tvoří odborné příspěvky zabývající se především problematikou pravěku. Významné místo zaujímají články řešící různé pohledy na tzv. rondely, kruhové příkopy zřejmě kultovního charakteru, objevující se v mladším neolitu a starší době

bronzové. Kromě článků uvádějících nové nálezy (Jaromír Kovárník *Nové objevy pravěkých příkopů na Moravě*; Alena Humpolová *Rondeloid č. III lídu s moravskou malovanou keramikou ve Vedrovicích*; Stanislav Stuchlík *Věteřovský rondel v Šumicích*; Zdeněk Čížmář *Epilengyelské sídliště v Seloutkách (okres Prostějov) – příspěvek k poznání rondelové architektury na střední Moravě*) lze problematiku rondelů sledovat i ve specializovanější úrovni (Radan Květ *Neolitické rondely a jejich vztahy k síti stezek*; Rostislav Rajchl *Astronomické prvky v orientaci rondelů*) nebo interpretační nastavbě (Jan Bouzek *Rondely a obdobné kruhové stavby – možnosti interpretace*; Vladimír Podborský *Modely funkční interpretace pravěkých rondelů*).

Konkretizací teoretických poznatků můžeme pak nazvat příspěvek Vlastimila Otáhal: *Ve znamení kruhu, uzavírající sborník jako logické vyústění archeologického hodnocení*. Stručným a hutným způsobem s použitím názorných kreseb a plánek seznamuje veřejnost s projektem rakousko-české společnosti *Ve znamení kruhu* (Im Zeichen des Kreises), zaměřeným na zprostředkování autentických informací o životě pravěkých lidí moravsko-dolnorakouského pohraničí. Na moravské straně je do projektu zapojena především lokalita „Sutny“ u Těšetic-Kyjovic, o jejíž prezentaci v podobě naučného a relaxačního areálu příspěvek informuje.

Celkový dojem z publikace je velmi dobrý a odpovídající významu vzpomínaného výročí. Početné fotografie z archivu Ústavu archeologie a muzeologie potěšily vděčná srdce pamětníků i mladších archeologických generací.

B. KAVÁNOVÁ

* Brno, MU 2001. 339 s.